

& tam à metaphrasticis, quam interpretibus ad conjecturarum aleam ablegata, conabitur investigare & enodare *a.* juxta receptam usu Masoreticam punctationis & accentuationis *regulam*, *β.* Translationum lectiorum orientis atque occidentis *harmoniam*, *γ.* Antiquitatum sacrarum ab aliis collectarum *convenientiam*, & *δ.* Criticorum, subsellia priora occupantium, probabilissimam judicalem *sententiam*. *IV.* autem tres Collegii hujus partes, *theoreticam*, *exemplarem*, ac *practicam* non *continua* pertractabit *serie*, ut plane finita esse antea debeat tradenda versionum notitia, quam exponi possint capita indicata, dictoque evolvi modo: verum *libere* alteram distinguet altera, & præterea interdum *alia* etiam, quam in memoratis occurrunt capitibus, *Scriptura loca Versionum beneficio* illustrabit, tum reliquarum orientalium, supra non indicatarum, tum & occidentalium quarundam particularium recentissimarum, ex. gr. juxta *Le Longii* recensioem, Gallicarum Genevensium novarum, *Diodati*, *Maresii* & *Clerici*, nec non Germanicarum novissimarum, quasdam Veteris Testamenti portiunculas recens convertentium, videlicet *Seebachii*, *Kaiseri*, *Wachterii* & *Kortumi*. Habui autem hoc *Collegium Metaphrasticum* cum nonnullis quoad argumenta potissima Anno 1727.

IV. Lineamentum Collegii Polyglotti Orientalis Harmonici, & quidem Grammatico-Critici, ac Theoretico-Practici, nimirum, Hebraico-Chaldaico-Syriaco-Samaritano-Arabico-Æthiopici.

O *B multiplicem rerum* hic tractandarum *farraginem*, universe delineabit *N. IN GENERE*, & quidem *a. Orientalium V. Linguarum*, Hebraicæ filiarum, tum *Utilitatem* singularem, tum *Cognitionem* harmonicam, quam comprobabit & observationibus Criticis, & testimoniis classicis, ex *Pfeiffero*, *Hottingero*, *Crinesio*, *Sennerto*, *Chamberlaynio*, *Gerbaro*, *Nicolai*, *Castello*, *Schrædero*, *Schindlero*, *Waltono*, *Othone*, *Rambachio*, *Carpzovio*, *Schultensio*, *Majo*, *Hinckelmanno*, *Clerico*, *Altingio*, *Schafio*, *Cellario*, *Ludolfo*, *Nicholsonio*, *Wottonio*, *Wolffioque* producendis. *β.* *Specimen* præmittet universale *εξ αλλωτῆς* istius *αρμονης*, ex *Othone* inprimis corroboran-

bōrandum, in *Sectione Num. 17, 16-27. vers.* nec non in *tmematibus*
 nonnullis Cap. I. Gen. ex ejusdem Palæstra Linguarum OO. כ. in SPE-
 CIE repræsentabit istarum *V. Linguarum faciem*, ab hebrææ lineis
 haud prorsus abludentem, & quidem *I. Chaldaicam* ita tractabit, ut
1. ejus *necessitatem, utilitatem ac facilitatem* proponat, ac analogiam
 grammaticæ, *Schickardi* Hebraicæ consentaneam, & in praxi mox ap-
 plicandam, prius significet ex *Gerhardo, Hottingero, Sennerto, Ni-*
colai, Altingio, Starckio, Michaële, Buxtorffio, Opitio, Schafioque.
 Hanc ipsam vero confirmet *2. exemplis Dialecti Aramaea, α. Babylo-*
nica purioris in Capite V. Danielis: *β. impurioris* in XX. Cap. Exodi
 Targum Onkelosi ac Jonathanis: *γ. Hierosolymitanæ* in Hierosol. Tar-
 gum Cap. I. Genes. & *δ. Talmudica* in Gemara C. XI. Sanhedrin, §§is
 quibusdam de Messia. Unde & *3. Targumim* istorum, diversæ æta-
 tis atque auctoritatis, qualitatem ac usum Christianum declarabit ex
Wolffio, Reimmanno, Allixio, Schickardo & Carpzovio. Tum *II. Sy-*
riacam sic tradet, ut *1. Comoda* ejus varia pandat, non modo in V.
 Test. Versione, sed imprimis in N. Test. translatione, ob veneran-
 dam antiquitatem suam, auctoritatem etiam luculentam adepta, te-
 stantibus *Waltono, Pfeiffero, Gubierio, Danzio, Schafio, Hottinge-*
ro, Sennerto, Reineccio, Raithio. Dein *2. propinquam* ejus cum
 Hebraica & Chaldaica convenientiam in *grammatica affinitate* osten-
 dat, ex iisdem fere auctoribus, maxime *Buxtorffio & Schafio.* Ad
 ipsum vero *exercitium* ejus seligat *3. Pericopas* hæc: *α. Cap. 2. Gen.*
ex Othonis Palæstra: β. Matthæi C. V. prima in *Gubierii* Editione,
 ut & *Epistolam Pauli ad Philemona, & Judæ:* tandem *γ. Amœbæas*
duas Literas Mosis Mardeni & Andr. Masi ab *Andrea Mullero Greif-*
fenhagensi editas. Porro *III. Samaritanam* hoc pacto percurrat, ut *1.*
 præmoneat quædam *critice, de Samaritanorum & gente, & lingua,*
 & translatione Pentateuchi Samaritana; cum primis autem de *Penta-*
teucho Hebraico, literis tantum Samaritanis descripto, & hujus qui-
 dem tum origine, usuque genuino, tum pessimo *abuso critico* *Mo-*
rini, Cappelli, Vossii, Clerici, Simonii, & Whistoni: contra hos in
 aciem producturus *Hottingerum, Buxtorffium, Waltonum, Calo-*
vium, Pfeifferum, Cellarium, Reimmannum, Wasmuthum, Wolf-
fium, Carpzoviumque, & ex horum maxime postremo, recens gypso
 oblita

oblita atque incrustata *Whistoniana Pseſdo-Critica* argumenta labefactabit atque deſtructum ibit. Mox 2. etiam *typum conformationis grammaticæ*, ob vocalium abſentiam in hac Dialecto ſpeciatiſimè neceſſariæ, attamen ex præcedanea Hebrææ atque Aramææ Linguæ harmonia facili opera conjecturandæ, & eum quidem *prioribus Orientis Idiomatibus* conſentaneum ob oculos ſiſtat, potiſſimum ex perfectis *Cellarii Horis Samaritanis*, nec non ex illius epitomatoris, *Othonis* puta, Synopſi omnium LL. OO. Dein 3. *Lingua ipſius conſuetudinem* reddat familiarem α. in *Othonis Palæſtræ Capite III. Genef. β. in Cellarii excerptis* potiſſimis Translationis Samaritanæ: & γ. in *Oratione Samaritana manuſcripta*, ab ipſomet una cum Rabbinico-Talmudica atque Arabica A. 1725. coram *Illuſtri viſitatione Stipendii* ex memoria recitata. Ulterius *IV. Arabicam* hac via explanabit, ut 1. *Uſum* illius patentiſſimum, in Biblico Hebraiſmo plurimum perficiendo, in *Verſionibus Scripturæ*, & aliis Orientalibus ſcriptis conferendis, & *Corani* potiſſimum ineptiis dignoſcendis ac refellendis, ex *Pfeiffero, Hottingero, Waltono, Hackſpanio, Carpzovio & Hinckelmanno* adſtructum eat. Dein 2. *Designationem Grammaticæ harmonicæ* repræſentet ex *Sennerto, Hottingero, Erpenio, Othone, Gerhardo, Schrædero, Majo, Clodio, Wasmutho ac Schiferdeckero*. Ad exercitationem linguæ utiliſſimæ 3. ſeliget *textus*, tum Sacros authenticos, & ex V. T. quidem Genef. c. 4. in *Palæſtra Othonis*, ex novo autem *Erpenii* Testamento, *Epistoſas Judæ, Philemonis, & Johannis*; tum etiam *Pſeudo-canonicos Muhammedis, Suras* videlicet *Alcorani* 1. & 61. ut & 25. ultimas, paucis modo verſibus conſtantes, & ſe non quidem *re ac perſpicuitate*, *Styli* tamen ſingulari elegantia commendantes, *materiæ* autem futilitate illico refutantes. Porro *Mateologia Muhammedica conſpectum* delineet ex ipſis *Corani* locis evolutis, exemplo prælucentibus, *Calværio, Schrædero, Raithio, Baurio, Hackſpanio, Marraccio, Schwarzio, Pfeiffero, Relando, Nerretero, Langio* atque *Reineccio*. *Suratarum* quoque 5. nonnullarum verſiones, ab *Erpenio, Golio, Niſſelio, Hottingero* ac *Zechendorſſio* datas, & à *Pfeiffero* in *Theologia ſua Muhammedica* adductas examinet, & ad archetypum textum ſuum Arabicum propius exigat. Et 6. denique enucleet *duas Proverbiorum Arabicorum Dicurias*, ex duabus *Scaligeri* atque *Erpenii* centuriis ſelectas, ut lo-

cupletes testes, & antiquæ Arabum Sapientiæ, & copiosissimæ ipsorum cultissimæque Dialecti, & elegantissimæ eorundem Poësis Rhythmica. Postremo etiam *V. Ethiopicam*, Arabicæ cum primis affinem, succincte ita degustabit, ut 1. *Abyssinorum* & Linguam, & fidem, & biblicæ eorum translationis historiam critice excutiat, sapiens ex scriptis *Ludolfi*, *Waltoni*, *Pfeifferi*, *Othonis*, *Hartmanni* & *Carptovii*. 2. *Compendium* etiam ex ipsis istis auctoribus proponat atque derivet grammaticum, reliquarum Orientis Linguarum analogiæ plerumque respondens. 3. Tertio autem *speciminis* gratia explicet in ea a. *Geneseos* Cap. IV. ab Othone etiam editum: *B. Davidis* 3. *Psalmos* primos, Arabicis *Wichmannhausenii* harmonicos, ad utriusque linguæ propinquitatem cognoscendam: *γ. Hymnos* quosdam ac orationes aliquot *Vet. & Nov. Testamenti*, cura *Jobi Ludolfi* cum *Psalterio* ejus æthiopico editos, e. g. *Mosis canticum* *Deut. 32. Precationem* *Prophe-tæ Jonæ* c. 2. *Orationem Christi* *Matth. XI, 25-30.* *Mariæ jubilum* *Luc. 1, 47-55.* *Eucharisticum Zachariæ* *Luc. 1, 68-79.* *Cantionem cygneam Simeonis* *Luc. 2, 29. 32.* ut & *δ. symbolum* Christianæ fidei, ex *Liturgiis Æthiopum* desumptum, & à *Nisselio* atque *Petræo* versum. 4. Post absolutam vero uniuscujusque recensitarum *V. harum Linguarum tractationem*, & *criticam*, ejus habitum ad fontem hebraicum dispicientem, & *grammaticam*, propinquam illius vel remotam cum *Hebræa* *Lingua* convenientiam evolventem, & *practicam*, ejus facilitatem in propositis textibus sacris germanice convertendis usu comprobantem, & *analyticam*, ipsius vocabula ad cognitatas ex grammatica orationis partes propriasque suas origines ordine referentem; post *synopticam* hujusmodi evolutionem cujuslibet Linguæ talis Orientalis, *syntheticum* etiam in istarum unaquaque *exercitium* juvabit instituire, ex indole cujusvis nativa, & praxi modo confirmatis phraseologiarum exemplis, *imitationem* levi opera expressurum, huic consulens instituto: ut *quanta* sit omnium illarum Orientis Linguarum *vicinitas*, & *quam propinqua*, tam in literarum figuris, quam in vocum formis, & vel maxime in *Idiotismorum* etiam generibus, *earundem cognatio*, *conjunctio*, & *familiaritas*, imo *necessitudo* quoque, quilibet praxi propria & experimento præsentis capto, suisque scripto manibus, liquido deprehendere queat. Tandem *γ. appendicis loco* tum curiosæ tum fru-

Stuo-

fluosæ, hisque materiis consentaneæ, ad commonstrandam non Orientis modo, sed Occidentis etiam Linguarum præcipuarum harmoniam mutuamque concordiam ob oculos sistet *I. Orationem Dominicam* in diversas omnium fere orbis gentium Linguas conversam, & propriis ejusque Linguae characteribus expressam, *Chamberlaynio* editore; ubi in prælectione notiorum Idiomatum aliisque connexorum aliquo affinitatis vinculo, ex combinationum regulis nonnulla præmittet ac præmonebit. Dein vero *II. consideratis universi mundi Linguis* adeo diversis, plurimis tamen sæpe in unum mirabili consensione conspirantibus, & recensitis *potioribus observationibus Eruditorum* hocce argumentum illustrantibus, tum *anterioribus*, *Buxtorffii*, *Crinesii*, *Hottingeri*, ac *Pfeifferi*, tum *posterioribus ac recentioribus*, *Nicholsonii*, *Leibnitii*, *Wottonii*, *Wilkinsii*, *Relandi*, *La Crozii*, *Schræderi* & *Jonesii*, probabiles formabit *Canonas* criticos de Linguarum universi origine, confusione, numero, affinitate, mutabilitate, prærogativis, discendi facilitate atque duratione. Denique *III. divinum exaggerabit Beneficium*, quod exorta & perdurante in mundo *ἑλωτισσουχυσῆ*, Ecclesiae concessit Deus olim & nunc, ut in *plures, etiam ignotas*, Scriptura sacra transferretur *Linguas* in toto orbe, & nunquam deessent, qui *novis* quoque *Translationibus* sensum verbi divini accuratius exprimerent, fontiumque à rivulis discrimen ostenderent oppido magnum. *Collegium* hocce *abs me expetitur* à peregrino *Theologiae studio* aperui anno superiori 1728.

V. Exemplar Collegii Rabbinici Theoretico-Practici,

in quo

præceptis pariter atque *exemplis* commonstrabit, quale & quantum ex *Rabbinorum* scriptis, juxta *IV. Studii Rabbinici Gradus*, *I. Masoreticum*, *II. Peruschiicum*, *III. Talmudicum* & *IV. Kabbalisticum*, methodico ordine à scito ac literato *Hebraophilo* etiam degustandis, *emolumentum* & *criticum* & *exegeticum* percipi atque transferri possit, ad illustrandam *Philologiam sacram*, & confirmandum *Scripturae divinae sensum*, tam *literalem* quam *mysticum*.

Hic